

Η ΕΛΛΑΔΑ ΥΒΡΙΔΙΚΗ ΧΩΡΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ (του Γιάννη Ζήση)

✘ Η Ελλάδα, σήμερα, είναι μια χώρα όπου, αδιαμφισβήτητα, εφαρμόζεται ένας στρεβλός πολιτικός Κεϋνσιανισμός, με ένα ντάμπινγκ του μεγάλου ιδιωτικού τομέα με σοβαρές επιπτώσεις στα δημοσιονομικά του κράτους και με έναν κορπορατικό συντεχνιακό χαρακτήρα στην επιχειρηματικότητα και την απασχόληση, με μεγάλη ισχύ επιχειρηματικών, εταιρικών και οικονομικών παραγόντων, με λαίμαργους και άπληστους για εξουσία, φήμη –ενίοτε και για χρήμα– πολιτικούς.

Είναι μια χώρα με υπηρεσίες ακατάλληλες και ενδοτικές σε χρηματισμό και κομματισμό, με αργά αντανakλαστικά αυτεπάγγελτης προσέγγισης σε θέματα δικαιοσύνης από τον απλό πολίτη ως τον τελευταίο λειτουργό της δικαιοσύνης. Επιπλέον, είναι μια χώρα διαβρωμένη πολιτισμικά από τον καταναλωτισμό.

Η Ελλάδα είναι μια χώρα «θεσμικά ανάπηρη», που παρουσιάζει διαρθρωτικά ελλείμματα στον τομέα της ανάπτυξής της και μπορεί να τα χρησιμοποιήσει ως ιδανικό πρόσχημα για το επείγον της ανάπτυξης με υψηλό κόστος –σε σχέση με τις απαιτούμενες συνθήκες από τα επενδυτικά κεφάλαια και επιχειρήσεις– και με θεσμικές υπερβάσεις. Είναι μια χώρα που έχει μια επίφαση κουλτούρας και πολιτισμού και, ταυτόχρονα, μια πολλαπλότητα δειγμάτων απαξίωσης του λόγου και του μέτρου. Εξάρει και καταφεύγει στους σοφιστές και τη σοφιστεία, δεδομένου ότι ο σύγχρονος πολιτικός λόγος αποτελεί την δικαίωση και την ιστορική κορύφωσή του σοφιστικού λόγου.

Αυτή η χώρα, εκ των πραγμάτων, θα ήταν ιδανική για τον υβριδικό μετασχηματισμό της καπιταλιστικής περιφέρειας στον νέο καπιταλισμό· μια χώρα που έχει υστερήσεις πολιτικών διευθετήσεων στις σχέσεις της με τους γείτονές της και,

ταυτόχρονα, έχει μια ισχυρή οικονομική αλληλεπίδραση μαζί τους.

Είναι μια χώρα στην οποία οι εκκλησιαστικοί της παράγοντες εμφανίζονται και ως επιχειρηματίες αναμεμειγμένοι σε μεγάλα οικονομικά σκάνδαλα του δημοσίου. Είναι μια χώρα, ακόμα, που οι πολίτες της φαίνεται να λειτουργούν χωρίς να αντιλαμβάνονται το ατελέσφορο της προσκόλλησής τους σε κόμματα, ακόμα και στα μικρά, όσο αυτοί οι ίδιοι δεν λαμβάνουν μια νέα υπεύθυνη θέση απέναντι σε θέματα που αφορούν το κράτος, τους θεσμούς και την κοινωνία. Έχουν μάθει να λειτουργούν μέσα σε έναν κομματικό, κορπορατικό, συντεχνιακό και πελατειακό κύκλο που τον διαιωνίζουν.

Μια τέτοια χώρα, λοιπόν, με τη συγκεκριμένη γεωπολιτική της θέση, είναι ιδανική για να δράσουν σε αυτήν παιγνιικά διεθνείς παράγοντες, σε διπλό επίπεδο:

1. στο διεθνές μακρο-πολιτικό και μακρο-οικονομικό πεδίο·

2. στο πεδίο της εσωτερικής της αναδιάρθρωσης και της ανασυγκρότησης της πολιτικής και κοινωνικής θεματολογίας, της διαμόρφωσης της δημόσιας ατζέντας με την ελίτ της ολιγαρχίας να συνδράμει σε αυτήν, με το μοτίβο της υπερχρεωτικής ανάπτυξης και της δημοσιονομικής μετακύλισης του κόστους της ως το τίμημα της διαφθοράς, της διαπλοκής, της αδιαφάνειας και της ατιμωρησίας.

Επιστροφή στο διεθνοποιημένο ψυχροπολεμικό κλίμα

Σε αυτή την χώρα, οι παράγοντες που τίθενται ψηλά στην καπιταλιστική και την κοινοβουλευτική πολιτική ιεραρχία θα πρέπει να γνωρίζουν (όπως το έχουν γνωρίσει, κατά καιρούς, και δημοσιογράφοι ή παράγοντες της κοινωνίας του θεάματος από τους εργοδότες τους, ως κυλιόμενοι «επώνυμοι» ως υφιστάμενη, όμως, νομενκλατούρα) ότι, αργά ή γρήγορα, θα τύχουν αντιμετώπισης σε ανάλογες συνθήκες που ίσχυσαν για την πολιτική, την οικονομική ή όποια άλλη νομενκλατούρα του συστήματος από τη διεθνή ιεραρχία. Και αυτό όχι απαραίτητα λόγω της κοινωνικής

αντίστασης ή της δυσαρέσκειας που, στην ουσία, έχει μια αδρότητα και έναν βαθιά αμήχανο χαρακτήρα, ούτε λόγω των παραγόντων εκείνων που, μέσα από την ασύμμετρη δράση τους, τροφοδοτούν με άλλοθι το πολιτισμικό εποικοδόμημα του συστήματος και τη θεσμική σκλήρυνσή του.

Θα δρομολογηθούν, δηλαδή, διαδικασίες ανάλογες με εκείνες που ακολούθησαν το τέλος του Ψυχρού Πολέμου εναντίον πρώην συνεργατών της κυβέρνησης των ΗΠΑ και των πολυεθνικών τους ομίλων, όπως συνέβη και στον Παναμά, στο Ιράκ και στη Γιουγκοσλαβία. Κάτι αντίστοιχο θα συμβεί και στην εγχώριά μας πολιτικο-οικονομική νομεκλατούρα, η οποία πρόκειται να αντιμετωπισθεί ως «στυμμένη λεμονόκουπα» ή ως «αποδιοπομπαίος τράγος».

Η παγκόσμια πυραμίδα ισχύος και η παγίδευση της εγχώριας ελίτ

Η μετακύλιση του κόστους στην κοινωνία θα συντελέσει στις εξελίξεις που προαναφέραμε, όπου πλέον η Ελλάδα θα αποτελέσει ουσιαστικά ένα επίκεντρο, ένα μοντέλο αναδιάρθρωσης της οικονομικής ισχύος στο παγκόσμιο επίπεδο.

Σε όλη αυτή τη διαδικασία, θα βγει στο φως και η συνενοχή όλων εκείνων για γεγονότα του παρελθόντος ή και πιο πρόσφατα, ακόμα κι αν υποστηρίξουν ότι λόγω της θέσης και του ρόλου τους δεν είχαν άλλη επιλογή από το να υπακούουν στους υποβολείς τους. Και αυτό θα λειτουργήσει ως ένας παράγοντας κυκλικής παγίδευσης της εγχώριας ελίτ, με τραγικές επιπτώσεις. Θα αποκαλυφθεί, επίσης, μια κορπορατική συνενοχή της κοινωνίας στη διαφθορά, στην ατιμωρησία και στη αδιαφάνεια, [1] με τον ατομικισμό και την αναίσχυνη ιδιοτέλεια που ηθικολογεί και επικαλείται τη νομιμοφάνεια σε όλη την κλίμακα.

Λίγο πιο κάτω από τη διεθνοποιημένη, πλέον, πυραμίδα ισχύος, [2] θα δημιουργηθούν συνθήκες κυκλικότητας θύματος και θύτη, αλλά και «προτιμήσεις», όπως αυτές που λειτούργησαν στη διάσωση και που απέβαλαν, τελικά, την Lehman Brothers, χρησιμοποιώντας την ως επιχείρημα για τη μετατροπή της

διάσωσης των τραπεζών και των αγορών σε διάσωση των δημοσιονομικών καταστάσεων κρατών, με επαχθείς αναδιαρθρώσεις της εμπράγματης οικονομίας τους και, κυρίως, με μετακύλιση των βαρών στους λαούς και στις κοινωνίες.

Το όλο ζήτημα εστιάζεται στο ότι η διαφθορά είναι γενικευμένη και διεθνοποιημένη και οι λίστες αξιολόγησης της διαφθοράς και της αδιαφάνειας είναι καθολικά αναξιόπιστες. [3] Από την άλλη, τα εναλλακτικά ριζοσπαστικά πρότυπα [4] είναι και αυτά διεφθαρμένα ή εκκολάπτουν μελλοντικές δυναμικές διαφθοράς.

Ακόμη και οι –ανα-ιδιωτικοποιήσεις της δημόσιας περιουσίας, όπως συνέβη με τις πάλαι ποτέ ηγέτιδες δυνάμεις του υπαρκτού σοσιαλισμού ή του Τρίτου Δρόμου, νεοαναδυόμενες τώρα στο πεδίο της οικονομίας και της γεωπολιτικής, συνεχίζουν να λειτουργούν στο πλαίσιο μιας ολιγαρχικής δυναμικής της εξουσίας και του χρήματος. [5]

Την ίδια ώρα, επειδή οι λαοί ουδέποτε ήταν οι ίδιοι γεννήτορες ιδεολογιών, πάσχουν από την τωρινή κατάρρευση των ιδεολογιών, έχοντας, πλέον, μια μονόδρομη στενότητα κοινοβουλευτικών επιλογών ως εναλλακτική. Φυσικά, οι ριζοσπαστισμοί λειτουργούν ως ένα άλλοθι ολιγαρχικού ολοκληρωτισμού στον μύλο των εξελίξεων.

Δεν υπάρχει ο λόγος και το μέτρο της κλασσικής αρχαιότητας πλέον στους θεσμούς και στους ανθρώπινους παράγοντες. Στο παρελθόν, αυτό το έλλειμμα συνιστούσε τη μήτρα έμπνευσης του τραγικού θεάτρου, του λόγου και της τέχνης, αλλά και την τραγικότητα της ζωής στο ανθρωπογενές της βάθρο. Στην εποχή μας, το έλλειμμα αυτό εκδηλώνεται ως μια ιδιαίτερη επανάληψη εμπειρίας –διεθνοποιημένης αυτή τη φορά– η οποία έχει μια ιδιαίτερη διάσταση για μια μικρή χώρα όπως η Ελλάδα, που δεν διαθέτει πλέον εφεδρείες.

Βέβαια, η μαζικότητα των φαινομένων και οι κλίμακες και των ίδιων των μεγάλων δυνάμεων αποτελούν παράγοντες καθήλωσης σε γνώριμες αναχρονιστικές παιγνιακές συμπεριφορές που **θα οξύνουν την πραγματικότητα παγκοσμίως** και θα την καταστήσουν ακόμα

πιο τραγική.

Έτσι, λοιπόν, και δεδομένης της εσωτερικής μας πραγματικότητας και της αδυναμίας επίτευξης της πραγματικής παραγωγικής διάρθρωσης της χώρας, καθώς η χώρα έχει αλλοτριωθεί μέσα από την ιδιοτέλεια και την υποκριτική ιδεολογηματικότητα, μέσα από μια ρητορική αγωνιστικότητα, συνοδευόμενη όμως με πραξιακή αδράνεια και στατικότητα, μέσα από ασύμμετρες ανοησίες και συγκρούσεις στο πεδίο της πολιτικής, με φόντο είτε τον ριζοσπαστισμό, είτε τον φονταμενταλισμό, είτε τον εκσυγχρονισμό και την ομαλότητα, **η χώρα θα οδηγηθεί σε έναν θυσιαστικό βωμό ως μια διεθνοποιημένη Ιφιγένεια** –με τη μόνη διαφορά ότι η Ιφιγένεια και η Αντιγόνη ήταν πρόσωπα με αθωότητα– τραγική όσο και η Σαιξπηρική Κορδέλια στο έργο του Βασιλιάς Ληρ ή η Οφηλία στον Άμλετ και η Δυσδαιμόνα στον Οθέλλο.

Η χώρα μπορεί να σωθεί μόνο αν ειπωθεί ολόκληρη την αλήθεια. Η αποδοχή της αλήθειας, και όχι η υποκρισία περί αυτής, θα απαιτήσει θυσίες όχι με οικονομικό μόνο κόστος, θα απαιτήσει μια διαφορετική λογική, ποιότητα και κατεύθυνση, από όλους –πολιτικούς και πολίτες– με διαφορετικό μείγμα σε σχέση με τις ελίτ στην πολιτική και διαφορετικό φάσμα αναδιαρθρώσεων. Η χώρα θα χρειαστεί το πλήρες μέτρο της αλήθειας ή της ευθύνης για να διασωθεί και να αναγεννηθεί σε όλους τους τομείς. Αυτό το μέτρο θα είναι απολύτως απαραίτητο για όλους μας και όχι μόνο για τους πολιτικούς και τους διαμεσολαβητές μεταξύ πολιτών και πολιτικών ή για την οικονομική ελίτ, η οποία μπορεί και κινείται ανενόχλητη, με την αταραξία των θεσμών και με τη συνένοχη νομιμοφάνεια.

Για άλλη μια φορά, τονίζουμε ότι η κοινωνία ως ενιαίο σύνολο πρέπει να αφυπνισθεί και να αναλάβει δράση και να μην βασίζεται στη λογική των ασύμμετρων ριζοσπαστισμών.

Οποσδήποτε, θα απαιτηθεί θυσία και παραδειγματικότητα ανάληψης ευθύνης από τον καθένα. Η σοβαρή, ειλικρινής στάση μας, που δεν εξαντλείται στην επικριτική μας συμπεριφορά ως προς τους άλλους, δεν θα σταθεί εμπόδιο στη ροή της αλήθειας.

Αυτή η ροή της αλήθειας δεν συνεπάγεται την επίκριση, αλλά την *πραγματική θεσμική και επικοινωνιακή κινητοποίηση, διαφάνεια, εγρήγορση και πνευματική ανάταση.*

Η κρίση της αλήθειας

Το μείζον εδώ είναι η κρίση της αλήθειας πέρα από απλοϊκότητες και ιδεολογηματικές, επικριτικές, επικοινωνιακές ή, νομιμοφανώς, προσχηματικές εξουσιαστικές αδρότητες.[6]

Αυτή η αδογμάτιστη αλήθεια της πραγματικότητας, ως κυκλοφορία με ποιότητα ερμηνείας και προγραμματικής επίκλησης [7] και, τελικώς, πολιτικής θα πρέπει να μην εμποδιστεί από τον φόβο μήπως αποκαλυφθεί η ημέτερη ποταπότητα, η ημέτερη αθλιότητα από τη θέση του κρίνοντος και φανούν οι πραγματικοί λόγοι της ευθιξίας μας.

Όλοι οι «βασιλιάδες» και όλοι οι πολίτες χρειάζεται να σταθούν «γυμνοί» για να μπορέσουν να επιλέξουν νέους ρόλους, για να διαμορφωθεί ένα νέο σκηνικό, ένα νέο θέατρο, ένα νέο τοπίο.

Αυτή τη στιγμή, η αλήθεια είναι παράλυτη όχι μόνο λόγω της θεσμικής αναπηρίας και του θεσμικού Alzheimer, αλλά και από την ψυχολογική φοβία της απογύμνωσης της αδιαφάνειας σε ό,τι αφορά τις ημέτερες χρήσεις προνομίων και κεκτημένων. Είναι, επίσης, χαρακτηριστική η αυταπάτη ότι, έχοντας δημιουργήσει συνθήκες επίκρισης για τους άλλους, κερδίζουμε το άλλοθι της αθωότητας και δικαιούμαστε να εκφράζουμε την προκρούστεια «πραγματικότητα» αφού, προηγουμένως, την έχουμε φέρει στα μέτρα της ιδιοτέλειάς μας.

Η αυτοκριτική, η αυτογνωσία και η αυτο-έκθεση δεν πρέπει να λειτουργούν ως μια παράλυση και ούτε η επίκριση να είναι πρωταρχική βάση της αποκάλυψης της διαφθοράς. Βέβαια, κυρίως η δυνατότητα ανταγωνισμού μεταξύ των ισχυρών παραγόντων είναι αναγκαία για να λειτουργήσει με βάση τους θεσμούς η πραγματικότητα και για να μην είναι τόσο υπερβολικά καρτελοποιημένη και αδιαφανής όπως είναι πραγματικά στην χώρα μας.

Αυτή η αλήθεια και η συνακόλουθη αποκάλυψη πρέπει να λειτουργήσει ως νέα βάση και αφετηρία της «Γενικής Βούλησης» και της Κοινής Ωφέλειας ή του «Κοινού Καλού» για Δημιουργική Εξελικτική Κάθαρση και επανασυντακτικοποίηση της πολιτικής με την καθολική συμμετοχή της πολιτικής κοινωνίας, ως Συντακτικής Συνέλευσης που θα επιδιώκει πολιτική Σεισάχθειας, κοινωνικής δικαιοσύνης και διαρθρωτικής επανεκκίνησης των θεσμών και της ανάπτυξης.

Αναφορές:

[1] Ιωάννα Μουτσοπούλου, [ΚΑΘΑΡΣΗ & ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ: ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΑΡΞΟΥΝ;](#)

[2] Γιάννης Ζήσης, [ΠΩΣ ΣΤΗΘΗΚΕ Η “ΠΥΡΑΜΙΔΑ” ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ](#)

[3] Γιάννης Ζήσης, [Η ΧΑΜΕΝΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ & ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΚΟΥΤΙ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ, ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΩΝ & ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥΣ](#)

[4] Γιάννης Ζήσης, [ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗ ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟΥ ΛΑΪΚΙΣΜΟΥ](#)

[5] Ιωάννα Μουτσοπούλου, **Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΩΣ ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑΣ**

[6] Γιάννης %